

A 1836/tillväxt**Käsittelijä** Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee

**jäsenehdotusta
pohjoismaisesta lentoverosta****Ehdotus**

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto ei jatka pohjoismaista lentoveroa käsittelevän jäsenehdotuksen A 1836/tillväxt käsittelyä.

Taustaa

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto on nostanut esiin jäsenehdotuksen pohjoismaisesta lentoverosta. Ehdotukseen sisältyy seuraava että-lause:

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että Pohjoismaiden ministerineuvosto selvittää, miten lentopolttoainetta voitaisiin verottaa Pohjoismaissa, ja laatii pohjoismaisen strategian lentopäästöjen vähentämiseksi Pohjolassa.

Perustelut

Pohjoismaat haluavat toimia esikuvana ympäristönsuojelussa ja ilmaston globaalien lämpenemisen torjumisessa. Pohjoismaiden ministerineuvosto priorisoi kestävyyttä vuoden 2030 visiossaan, ja vihreä Pohjola on yksi kolmesta painopistealueesta. Pohjoismaiset poliittiset johtajat antavat yksi toisensa perään lausuntoja siitä, miten Pohjolasta tulee globaali johtaja taistelussa ilmastonmuutosta vastaan.

Liikennesektorin lisääminen kaikista sektoreista eniten globaalia lämpötilan kohoamista. Lentojen osuus maailmanlaajuisista kasvihuonekaasupäästöistä on 4–5 %. Lentoliikenne on myös yksi nopeimmin kasvavista päästölähteistä.

European Federation of Transport and Environmentin tekemän tutkimuksen mukaan Euroopan lentopäästöt ovat kaksinkertaistuneet vuodesta 1990. Ilman toimenpiteitä ne saattavat kaksin- tai kolminkertaistua globaalilla tasolla vuoteen 2050 mennessä.

Lentomatkojen pohjoismainen verotus toimisi hyvänä esikuvana EU:lle ja muulle maailmalle. Lentopolttoaineen verotus on sekä mahdollinen että tärkeä ensimmäinen askel lentopäästöjen vähentämisessä.

Kaikki Pohjoismaat ovat 1990-luvulta saakka verottaneet hiilidioksidipäästöjä, mutta lentopolttoaine on ollut poikkeus. Lentoteollisuutta tuetaan selkeästi, koska lentopolttoainetta ei ole verotettu kuten ajoneuvoliikenteen polttoainetta. Tämä ei tue tavoitetta olla maailman johtava toimija ilmaston globaalien lämpenemisen torjunnassa.

Chicagon yleissopimuksen katsotaan olevan lentopolttoaineen verotuksen esteenä, mutta mikään ei estä maita sopimasta verotuksesta yhteisesti. EU:n energiaverodirektiivin mukaan jäsenvaltiot voivat periä lentopolttoaineveroa kotimaan lennoilla rajoituksetta sekä lennoilla sellaisten jäsenmaiden välillä, jotka ovat keskenään sopineet tämän veron käyttöönotosta.

Pohjoismaiden vihreän vasemmiston mielestä Pohjoismaiden ministerineuvoston tulisi miettiä, miten pohjoismainen lentovero voitaisiin toteuttaa. Ruotsissa lentoveroa peritään jo, ja Suomessa lentoveroa koskeva kansalaisaloite on kerännyt yli 50 000 allekirjoitusta, joten aloite tulee käsittelyyn eduskunnassa. Suunnitelmassa on otettava huomioon Islannin, Grönlannin ja Färsaarten erityistarpeet lentoliikenteen käyttöön. Pohjoismaiden vihreä vasemmisto katsoo kuitenkin, että lentoveroa edistävistä yhteistyöstä olisi pohjoismaista hyötyä. Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston vision mukaan Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue. Lentoveron yhteisten ratkaisujen selvittäminen ja hyvänä esimerkkinä toimiminen sekä Euroopassa että koko maailmassa edistää vision toteutumista.

Valiokunnan näkemykset

Jäsen ehdotus esiteltiin valiokuntakokouksessa lyhyesti 29. huhtikuuta 2020, minkä jälkeen eri puolue ryhmien edustajat kommentoivat sitä seuraavasti:

Sosiaalidemokraattinen ryhmä

Ehdotus on hyvä, mutta koronakriisi tekee kysymyksestä vaikean. Sosiaalidemokraatit ehdottivat, että valiokunta jatkaa ehdotuksen käsittelyä koronakriisin jälkeen kun tiedetään, miten ilmailuala kehittyy. Ehkä jo syksyllä?

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto

Ehdotti, että valiokunta voisi siinä tapauksessa valmistella asiaa ja laatia tilannekatsauksia.

Konservatiivinen ryhmä

Piti ajankohtaa täysin vääränä tällaiselle ehdotukselle. Norjassa toimitaan aivan päinvastoin; siellä pyritään tukemaan sisämaan liikenneyhteyksille hyvin tärkeää lentoliikennettä kaikin tavoin. Lentovero hidastaisi myös vihreään lentoliikenteeseen siirtymistä, koska verotus vähentäisi uuteen tekniikkaan ja modernisointiin tehtyjä investointeja. Konservatiivinen ryhmä vastustaa haitallisia lentopäästöjä ja kannattaa strategiaa, jossa panostetaan fossiilittomiin polttoaineisiin.

Vapaa Pohjola

Tukee konservatiivisen ryhmän näkemystä. Varsinkin kun huoltovarmuus on nyt juuri tärkeämpää.

Vapaa Pohjola halusi lopettaa ehdotuksen käsittelyn kokouksessa.

Valiokunta halusi selvittää ehdotuksen saaman tuen äänestyksellä.

Ensin äänestettiin siitä, jatketaanko ehdotuksen käsittelyä sellaisenaan, ja vastaehdotuksena oli pyytää Pohjoismaiden vihreältä vasemmistolta uusi muokattu ehdotus (äänet 2 vastaan 3).

Sen jälkeen äänestettiin siitä, haluaako valiokunta ylipäätään jatkaa ehdotuksen käsittelyä vai lopetetaanko ehdotuksen käsittely kokonaan (äänet 5 vastaan 6).

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta totesi siten, että valiokunta päättää olla jatkamatta jäsenehdotuksen käsittelyä.

Pohjolassa 29. huhtikuuta 2020

Anders Eriksson (ÅF)

Arman Teimouri (L)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Helge André Njåstad (FrP)

Jaspur Langgaard (sb)

Lulu Ranne (ps.)

Nils Aage Jegstad (H)

Orla Hav (S)

Pyry Niemi (S)

Ruth Mari Grung (A)

Stein Erik Lauvås (A)

Torhild Bransdal (KrF)

Muutosehdotus

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että Pohjoismaiden ministerineuvosto selvittää, miten lentopolttoainetta voitaisiin verottaa Pohjoismaissa, ja laatii pohjoismaisen strategian lentopäästöjen vähentämiseksi Pohjolassa.

Pohjolassa 24. kesäkuuta 2021

Lorena Delgado Varas (V)

Freddy André Øvstegård (SV)